

Виховна година

на тему

(ціннісне ставлення до суспільства і держави)

7 клас

Підготувала

Кл. керівник

Козачок Т.М.

2013-2014 н. р.

Тема. **Найвідоміші винаходи українців.**

Мета: Виховувати патріотичне ставлення до України, формувати у молодого покоління високу патріотичну свідомість, почуття любові до України, пошани до видатних вітчизняних історичних діячів, розвивати логічне та творче мислення, розширювати кругозір учнів.

Хід уроку

I. Організаційний момент

II. Основна частина

Сотні видатних українців були та залишаються творцями світової історії. Художники та науковці, політики та композитори, актори та письменники – всі вони дають нам можливість за кордоном чи в себе вдома з гордістю сказати: «Я – українець!»

Автор першої в світі Конституції – український політичний і громадський діяч Пилип Орлик. 5 квітня 1710 р. його обрали гетьманом Запорізького війська. У цей же день Пилип Орлик оголосив «Конституцію прав і свобод війська Запорізького». У США Конституцію прийняли в 1787 р., у Франції та Польщі — тільки в 1791 р.

(слайд 2)

Перший рамковий вулик винайдено в Україні у 1814 р. Петром Прокоповичем. Україна в останні роки впевнено зберігає місце в трійці світових лідерів з виробництва меду. Випереджаючи країни Європи за обсягами виробництва меду в кілька разів, Україна є одночасно першою в світі з виробництва меду на душу населення (1,5 кг).

Український духовий інструмент трембіта — найдовший духовий музичний інструмент у світі. Трембіта занесена у *Книгу рекордів Гінеса*, як найдовший духовий інструмент. Найбільші трембіти мають довжину до 8 метрів.

Перша газова лампа винайдена у м. Львові працівниками аптеки «Під золотою зіркою» Ігнатієм Лукасевичем та Яном Зехом у 1853 р. Того ж року у львівському шпиталі була проведена перша хірургічна операція при освітленні газовою лампою. Згодом газова лампа була представлена на міжнародній виставці в Мюнхені, винахід був відзначений там спеціальною грамотою.

Сьогодні винаходи українських вчених мало відомі в світі. Але ж наші співвітчизники залишили глибокий слід в історії світової науки. Україна може по праву пишатися своїми вченими, які зробили великий внесок в становлення та розвиток світової науки. Згадаємо лиш декілька вчених українського походження.

Що не прізвище – то світове відкриття

В сучасному світі нас оточує так багато техніки, без якої ми не мислимо своє існування. Але дуже рідко людина замислюється кому вона зобов'язана появою того чи іншого приладу. Слухаючи радіо ми рідко згадуємо Попова, коли вмикаємо світло - Едісона, коли їдемо на машині - не дякуємо Форду за винахід конвеєра.

Тим не менш, ці імена відомі усім, хто старанно навчався в школі. Але ім'я нашого співвітчизника, **Миколи Миколайовича Бенардоса** (1842-1905 рр.), якого свідомі люди обґрунтовано вважають одним із засновників технічної думки як такої, навряд відоме більшості із нас. Цікавим фактом є те, що з його винаходами ми стикаємося, мабуть, найчастіше, ніж з винаходами інших вчених. За своє життя Микола Миколайович зробив 196 винаходів в різноманітних галузях, побудував багато механізмів та приладів. Достеменно відомо, що саме йому людство зобов'язане появою кондиціонера, фритюрниці, каструлі швидко варки та навіть пральної машини, акумуляторів. Більшість його винаходів на стільки випереджали свій час, що лише багато років потому знайшло втілення у конкретних проектах. Це стосується гребного гвинта з поворотними лопатями, електромагнітної гармати, кулі з ребрами, використання прожекторів у нічних боях, пароплави, які вмють переходити мілини, автоматичної зброї, цифрового замку для кас та багато іншого. Геній цього чоловіка подарував світові першу стоматологічну пломбу (він самостійно встановив, як він сам його назвав, «срібний гудзик», з того часу на багато років зубні пломби стали робитися із срібла). Але найголовнішим його винаходом, який кардинально змінив наш світ є електричне дугове зварювання. На жаль, геніальний український винахідник не отримував ніякої допомоги з боку влади, а вдосконалення зварювання потребувало чималих коштів. Проводячи всі наукові дослідження за свої кошти, в 1884 році винахідник розорився - усі його винаходи привласнили шахраї. І це не поодинокий випадок в українській науці, коли вчений не маючи підприємницького хисту - ставав жертвою шахраїв.

Комп'ютери сьогодні стали для нас звичайною річчю, Нам навіть складно уявити, що людство робило до створення ЕОМ: як обчислювалися складні завдання з математики та фізики, як писалися листи та спілкувалися люди. Але вмикаючи комп'ютер, ми не згадуємо, на жаль, українських вчених, які зробили можливим існування дива ХХ-го сторіччя - ЕОМ. Важливою віхою в зародженні науки кібернетика вважається 1914 рік. Саме в цей час науковий світ уперше познайомився з роботами великого українського вченого - **Олександра Миколайовича Щукарева**. Він був піонером створення кібернетики як науки.

У свої роботах він доводив і пояснював потребу створення «розумової машини». Для підтвердження своєї теорії Щукарев продемонстрував «машину логічного мислення», яку сам же і створив.

Саме в Україні створено перший в Європі комп'ютер -МЕОМ в 1950 році **Сергієм Олексійовичем Лебедєвим** в Інституті електротехніки АН УРСР.

Родоначалник "Катюші"

Багатьом з нас відоме прізвище Засядько. Для більшості українців воно асоціюється з міністром вугільної промисловості СРСР при Сталіні, на честь якого названа українська шахта, де стаються аварії. Однак мало хто знає, що предка міністра вуглепрому - Олександра Засядька - вважають родоначалником сучасної ракетної артилерії.

Олександр Дмитрович Засядько народився в 1779 р. в с. Лютенка (нині Гадяцький район Полтавської області) в родині головного гармаша (артилериста) Запорозької Січі. Після служби в армії і виходу у відставку Олександр Дмитрович, продавши маєток батька, вирішив витратити всі гроші на створення ракетної зброї. Кілька років наполегливої праці принесли свої плоди - були створені ракети, які прицільно вражали ціль на відстані 6 кілометрів. Цей принцип взяли за основу при створенні знаменитих "катюш", завдяки яким, як вважають деякі історики, вдалося змінити хід Другої світової війни.

Задовго до Ціолковського

Можливо, людство вийшло б в космос і раніше, якби ідеї **Миколи Кибальчича**, який народився в 1853 році на Чернігівщині, були втілені в життя. Задовго до Ціолковського Кибальчич обгрунтував вибір робочого тіла і джерела енергії космічного літального апарата, висловив ідею про можливість застосування броньованих порохів для радіоактивного двигуна.

Правда, маючи радикальні погляди, вчений допомагав революціонерам і був заарештований 17 березня 1881 року як учасник царевбивства.

Вже перебуваючи в тюрмі, революціонер Кибальчич до останньої хвилини залишався

вченим, продовжуючи роботу над проектом створення реактивного ракетного двигуна (проект повітроплавного пристрою) з твердопаливним багатозарядним двигуном імпульсного горіння. Він описав будову порохового двигуна, розрахував габарити порохових шашок і камери згорання ракетного двигуна, аналізував способи гальмування апарата в атмосфері при спуску.

Матеріали з розробки проекту його ракетного двигуна були опубліковані в 1918 році. Тоді ж стало зрозуміло, наскільки близькими були його ідеї поглядам **К. Е. Ціолковського**. Втім, говорячи про космос, не можна не згадати і інших видатних українців - **Сергія Корольова, Валентина Глушко, Юрія Кондратюка**.

Вертоліт київського хлопчини

Ще одним видатним українцем, ім'я якого змінило хід історії, є **Ігор Іванович Сікорський**. Він народився 1889 року в Києві. Вже з дитинства захоплювався авіамоделюванням. Свій перший невеликий вертоліт з приводом від гумового жгута Сікорський побудував у 12 років. А в 20 на його рахунок було вже дві серйозні роботи. Правда, перші машини Сікорський так і не зміг підняти в повітря разом з пілотом. Після цього вчений зайнявся конструюванням літаків.

“Гранд”, “Руський витязь”, “Ілля Муромець” - ці багатодвигунні літаки були створені на Російсько-Балтійському заводі під керівництвом Сікорського. Всього за роки Першої світової війни було побудовано 75 чотиридвигунних бомбардувальників Сікорського.

Створенням літаків Сікорський зайнявся і в США, куди емігрував після Жовтневої революції. Але своє захоплення вертольотами не забув, повернувшись до нього наприкінці 1930-х років. Цього разу спроба була успішною. Вертольоти Сікорського встановили кілька світових рекордів; їх закуповували різні цивільні державні агентства і авіакомпанії, а також армія. Найвідоміша розробка Сікорського - вертоліт S-51, котрий широко застосовувався у бойових операціях.

Українці, а саме конструкторське бюро Антонова, розробили літак із найбільшою у світі вантажопідйомністю — Ан-225 «Мрія». Спочатку він проектувався для транспортування космічних кораблів. Наразі «Мрія» виконує комерційні вантажні перевезення.

Що не прізвище – то світове відкриття. Нинішнє покоління повинно бути вдячним українцеві **Олександр Смакулі**, який увійшов в історію науки як один із найвидатніших українських фізиків XX століття. Він є гордістю не лише українського народу, а й світової науки.

Адже саме він винайшов лінзи, які використовують у фотоапаратах та інших оптичних приладах. Ще до війни німці встановлювали в танках винайдені ним прилади нічного бачення. Понад 40 років свого життя Олександр Смакула віддав науці за межами України. «Але своєї Батьківщини не забув і повік не забуду», — писав він у 1964 році.

Смакула винайшов і запровадив оригінальні технології вирощування, очищення й дослідження кристалів, дослідив неоднорідності у мішаних кристалах та дефектах германію і кисню в монокристалах кремнію, дослідив зміни властивостей кристалів внаслідок впливу радіації та дефектів.

Хто з наших став лауреатом Нобелівської премії?

На жаль, жоден український вчений чи громадський діяч так і не був удостоєний Нобелівської премії. Однак вихідці із нашої країни неодноразово були лауреатами цього високого звання.

1908 рік - Ілля Мечніков, знаменитий бактеріолог і імунолог. Народився в селі Іванівка Куп'янського уїзду на Харківщині. Вчений був удостоєний Нобелівської премії в галузі фізіології і медицини разом з Паулем Ерліхом за дослідження по імунології.

1952 рік - Зельман Ваксман, уродженець міста Прилуки на Черкащині. Нобелівську премію як вчений США він отримав в галузі медицини “за відкриття стрептоміцину - першого антибіотика, ефективного при лікуванні туберкульозу”.

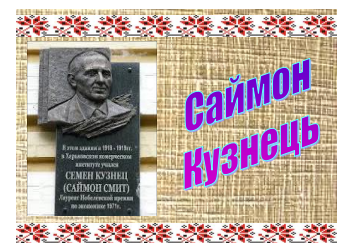

1966 рік - Шмуель Агнон, народився в місті Бучач Тернопільської області. Премія в галузі літератури була присуджена йому за “глибоко оригінальне мистецтво розповіді, нав'язане єврейськими народними мотивами”.

1971 рік - Саймон Кузнець, уродженець Харкова.

Удостоєний премії як американський вчений в галузі економіки “за емпірично обгрунтоване поясненні економічного росту, яке призвело до нового, більш глибокого розуміння як економічної і соціальної структур, так і процесу розвитку”.

1981 рік - Роальф Гофман, уродженець Золочева на Львівщині. Вчений вважається великим американським спеціалістом в галузі органічної і квантової хімії. Нобелівську премію отримав спільно з Кенеті Фукуї “за розробку теорії протікання хімічної реакції, створеної ними незалежно один від одного”.

1992 рік - Георгій Шарпак, народився на Рівненщині.

У восьмирічному віці разом з сім'єю емігрував до Франції. Нобелівську премію він отримав за розробку детектора елементарних часток.

Колишній буковинець, фізик **Василь Шендеровський** – провідний науковий співробітник Інституту фізики НАН України, доктор фізико-математичних наук, професор. Виконавчий директор Міжнародного енциклопедичного бюро з фізики. Віце-президент Українського фізичного товариства. Дійсний член Наукового товариства ім. Тараса Шевченка. Автор сотень наукових праць

та понад 30 книг відкрив для України сотню забутих учених-українців, які зробили вагомий внесок до скарбниці світової науки і культури. Василь Андрійович переконаний, що більшість визначних світових винаходів зробили люди, яких народила українська земля. Про них він пише у двотомнику "Нехай не гасне світ науки", який нещодавно презентував у Чернівцях.

Наш народ за свою невелику історію створив дуже багато на терені культури, науки, літератури. І про це не можна забувати. Ми повинні повертати ці імена.